

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/319
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 201901591

Tiranë ___/___/2020

Lënda: Rekomandim për inspektimin e kryer në Komisaratin e Policisë Nr.4, Tiranë.

Drejtuar: Z. Agim HOXHA
Shef i Komisarimit të Policisë Nr.4

TIRANË

Për dijeni: Drejtues i Parë Rebani JAUPAJ
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

TIRANË

Të nderuar zotërinj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar,¹ bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë Nr.4, Tiranë në datën 06.12.2019, sipas një Plani Inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues mori pjesë znj. Nertila Qafzezi dhe z. Besnik Deda me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", në "Rregullat dhe Procedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore", miratuar me Urdhrin Nr.925, datë 18.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, "Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", dhe në "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrorë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi inspektues u takua me shefin e Komisarariatit të Policisë nr. 4 Tiranë z. Agim Hoxha, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit. Në vijim shefi i komisarariatit raportoi për grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit vitin e kaluar, lidhur me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit të këtij komisarati. Drejtuesi i Komisarariatit gjithashtu angazhoi punonjësit e këtij institucioni që ishin prezent për të bashkëpunuar dhe për të shërbyer në vijim të procesit të inspektimit. Nga informacioni i grumbulluar në vend gjatë kryerjes së inspektimit, rezultoi se:

1. Gjendja e ambienteve të shoqërimit për të rritur, nuk kishte ndryshuar nga inspektimet e mëparshme që ka zhvilluar institucioni i Avokatit të Popullit.
2. Ishte zbatuar pjesërisht rekomandimi për krijimin e dhomave të shoqërimit për femra dhe të mitur, por këto ambiente ishin të përshtatura dhe jo dhoma të ndërtuara sipas standardeve të përcaktuara dhe urdhrin të drejtorit të përgjithshëm të policisë. *Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*, dhe në *“Rregullat teknike të shoqërimit në polici”*, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016

Grupi i punës në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, zyra e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar. Gjithashtu u verifikua nëse për personat e shoqëruar aplikohet paisja e tyre me “Procesverbalin e Shoqërimit”, ku rezultoi se ky standard ligjor realizohej për të gjithë shtetasit e shoqëruar.

Gjatë inspektimit u konstatua se, në komisariatin e policisë nr.4 kishte 1(një) dhomë shoqërimi për persona të rritur, 1(një) ambient i përshtatur në katin e parë për të mitur dhe 1(një) të përshtatur për femra. Në këtë komisarariat nuk ka ambiente sigurie për personat e ndaluar/arrestuar në zbatim të Ligjit Nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, në “Rregullat dhe Procedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Nr.925, datë 18.07.2019², “Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, dhe në “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, në të cilat

² Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Nr.925, datë 18.07.2019.

specifikohen kushtet e ambienteve dhe procedurat në rastet e shoqërimit dhe ndalim/arrestimit të shtetasve.

Në përfundim të inspektimit grupi inspektues konstatoi se, në ambientet aktuale në Komisarriatin e Policisë nr.4 në Tiranë, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Nga informacioni i grumbulluar në vend gjatë kryerjes së inspektimit, **rezultoi se gjendja konkrete e ambienteve të shoqërimit ishte e ngjashme si në inspektimin pararendës**, ballafaquar me standardet e parashikuara në aktet normative dhe dokumentat ndërkombëtare, për respektimin e të drejtave të personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar brenda këtyre ambienteve.

Në Komisarriatin e Policisë Nr.4 ambientet e shoqërimit të tërësi nuk ishin të ndërtuara sipas parashikimeve të bëra në ligjin Nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe në procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, dt. 31.03.2016.

Nga këto ambiente 1(një) dhomë shoqërimi për persona madhorë meshkuj ishte me hapësirë të bollshme për qëndrim, **por theksojmë se ajo ishte me lagështirë, i mungonin tavolina dhe karriget, në këtë dhomë kishte vetëm një stol**. Dy dhomat e tjera për femra dhe të mitur, ishin të pastra, dhe të lyera rishtaz dhe ishin të pajisura me orënditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige për qëndrimin ulur me³ kushte për trajtim dinjitoz të të shoqëruarve, por ato nuk ishin zyra të ndërtuara sipas standardit të kërkuar pasi nuk kishin hapësirën e duhur.

Në këtë komisarriat të 3 (tre) dhomat e shoqërimit, të cilat ndodheshin në katin e parë të ndërtesës së këtij komisarriati, kishin dritare të cilat lejonin ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik, dhomat kishin edhe burim rezervë energjie me gjenerator.

Dhoma e shoqërimit nuk kishin tualet brenda, për të shoqëruarit tualetet, ndodheshin në korridorin e ambientit të shoqërimit. Në këtë komisarriat **kishte sistem monitorimi me kamera** për mbajtjen në vëzhgim të korridorit të ambientit të shoqërimit. Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte persona të shoqëruar.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisarriatin e Policisë Nr.4 nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Drejtorisë Vendore të Policisë Tiranë.

³ CPT rithekson rekomandimin nr.4 pika a, viti 2018 se autoritetet shqiptare duhet të rikujtojnë para të gjithave, oficerëve të policisë detyrimin ligjor për t’iu dhënë një avokat (i cili përfshin të drejtat për të folur me avokatin në mënyrë private dhe për ta prezantuar atë / saj gjatë marrjes në pyetje) që nga fillimi i një privimi të lirisë për personin

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i të shoqëruarve, ndaluarve/arrestuarve gjatë veprimeve që kryen policia

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarlatin e Policisë Nr.4, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se:

Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrit **ishin plotësuar në mënyrë korrekte**, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë⁴.

Për rrjedhojë u konstatua se ishte plotësuar standardi për pasqyrimin me saktësi dhe përgjegjësi të rubrikave të librit të shoqërimit nga punonjësit e policisë të zyrës së informacionit.

Në këtë komisarlat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Ky regjistër ishte i plotësuar me korrektësi në të gjitha rubrikat e tij.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë, por jo ai i privimit të lirisë që është momenti kur ai vendoset në mbikqyrje policore.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisarlat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë për vitin 2019, ndonse ka pasur ankesa nga qytetarët adresuar institucionit të Avokatit të Popullit këto ankesa nuk janë pasqyruar në regjistër.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Nr 4, oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta intervistimi të monitoruara me kamera gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Lidhur me këtë fakt Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimi i mëparëshëm ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së

⁴ Kreu VII, Procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit

veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto **zyra por është konstatuar se, sërish rekomandimi nuk është plotësuar**⁵. Avokati i Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë, **nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë** tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, ndërsa psikologu sigurohej nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë Tiranë.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridorët e godinës dhe të ambientit të shoqërimit ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisarariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimit e çështjes përkatëse.

Edhe në nenet 34/b. pika 2 dhe 251 të K.Pr.P parashikohet se të ndaluarit/arrestuarit duhet t’i jepet dhe të mbajë me vete një kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit. Rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga punonjësi i policisë mbahej një procesverbal tip i emërtuar “Formulari i raportit të Shoqërimit ose Ndalimit/Arrestimit”.

Nga monitorimi i ambjenteve të Komisariateve shpesh herë MKPT ka konstatuar se të drejtat e personave të shoqëruar nuk zbatohen në mënyrë të rregullt përgjatë orëve të para të shoqërimit në komisariate. Problematikat e konstatuara janë:

⁵ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohej që të regjistrohen në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste “CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

- Persona të shoqëruar/ ndaluar nga policia shpesh herë në orët e para të shoqërimit, nuk kanë pasur qasje në avokat (e drejta për të pasur një avokat privat, të flasë me të dhe të jetë i pranishëm gjatë marrjes në pyetje). Qasja te avokati shërben për qëllime të shumta plotësuese për personin e ndaluar, përfshirë përgatitjen e mbrojtjes dhe ruajtjen e procesit të rregullt ligjor.

- Persona të shoqëruar /ndaluar nga punonjësit e policisë nënshkruajnë deklaratën që vërteton se morën një kopje të fletës së fakteve me të drejtat e tyre në përfundim të procesit të marrjes në pyetje në organin e policisë. CPT i ka rekomanduar institucioneve përgjegjëse përgjatë vitit 2018-të se personat e shoqëruar /ndaluar duhet të jenë plotësisht të informuar për të drejtat e tyre nga fillimi i privimit të lirisë, duke siguruar informacione të qarta verbale rreth të drejtave ligjore/procedurale që ata kanë që në fillim të privimit të lirisë. Sipas gjetjeve të MKPT, fleta shpjeguese me të drejtat e personave të ndaluar u jepet atyre në fund të procesit të marrjes në pyetje.

- Personat e shoqëruar /ndaluar nga policia është konstatuar se kanë pasur vonesa në qasjen në kujdesin shëndetësor dhe kujdesin mjekësor duke u bazuar në dispozita të përcaktuara në manual/procedurë për trajtimin dhe sigurimin me rigorozitet për kryerjen e ekzaminimit fillestar.

- Libri i ankesë/kërkesave ato shpesh herë është i pa plotësuar. Ligji Nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, neni 115 përcakton se çdo person i shoqëruar, i ndaluar apo i arrestuar në ambientet e policisë si dhe çdo shtetas tjetër, ndaj të cilit punonjësit e policisë, kryejnë veprime sipas dispozitave të këtij ligji ose që cenohen gjatë kryerjes së këtyre veprimeve, ka të drejtë t’u paraqesë kërkesë/ankesë me gojë ose me shkrim drejtuesve të policisë apo institucioneve të tjera shtetërore.

2. Personi, i cili shoqërohet nga policia sipas rasteve të parashikuara në këtë ligj, ka të drejtë t’i drejtohet gjykatës në çdo kohë. 3. Punonjësi i policisë, pasi e ka regjistruar kërkesën/ankesën, e dokumenton në regjistrin përkatës dhe është i detyruar ta dërgojë menjëherë atë në institucionin të cilit i adresohet ankesa. 4. Për kërkesat/ankesat që u drejtohen drejtuesve të policisë ku është i shoqëruari, i ndaluari apo i arrestuari, përgjigjja i jepet menjëherë, por jo më vonë se 5 ditë pune nga dita e paraqitjes së tyre.

- Orari i shoqërimit të personave nuk përputhet me orarin e shënuar në regjistër nga punonjësi i policisë në komisariat. . Ligji Nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, neni 109, pika 4 përcakton se: “Efektivi i policisë njofton menjëherë qendrën operative për gjenealitetet e personit të shoqëruar, kur ato njihen, orën e saktë të shoqërimit dhe shkaqet e tij. Të dhënat e komunikuar nga efektivi i policisë hidhen menjëherë në sistemin elektronik të mbajtjes dhe përpunimit të të dhënave. Mosrespektimi nga efektivi i policisë i detyrimeve të përcaktuara në këtë pikë përbën shkelje të rëndë të disiplinës në punë.”

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës duke ju referuar qëllimit të inspektimeve, verifikimit dhe respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, në “Rregullat dhe Procedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore”, miratuar me Urdhrin Nr.925, datë 18.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, “Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, dhe në “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, Programit të Punës të CPT Nr. 5949, datë 09.07.2019 “Për përmbushjen e rekomandimet e raportit të Komisionit Evropian për Shqipërinë 2019, rekomandimet e Avokatit të Popullit dhe Komitetit Evropian Kundër Tortura (CPT) për përmirësimin e trajtimit dhe respektimin e të drejtave të personave të privuar nga liria,

në ambientet e Policisë së Shtetit”, ka detyrimin ligjor të ndërhyjë për zgjidhjen e problematikave të konstatuara.

Përfundimisht theksojmë se problematikat e evidentuara gjatë këtij inspektimi janë trajtuar edhe në rekomandimet e mëparëshme drejtuar institucionit të Komisarariatit të Policisë Nr.4 dhe për rrjedhojë në vijim do të vazhdojmë të kërkojmë informacion lidhur me plotësimin e tyre.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*”,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme për **ndërtimin e ambienteve të shoqërimit**, sipas kushteve dhe kritereve të parashikuara në procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, **duke krijuar ambiente të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrim, të ndara më vete për femra, meshkuj dhe të mitur.**
2. Marrjen e masave për **eliminimin e lagështirës** pothuajse në të gjithë ambientet të Komisarariatit.
3. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e ambienteve të përshtatshme ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore.
4. Marrjen e masave të nevojshme për instalimin e një sistemi të monitorimit me kamera në zyrat ku merren në pyetje shtetasit e shoqëruar.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

ERMONELA XHAFA

